

N:o 10.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 26 Mars 1873.
 — — — — Andra Kammaren den 24 — —

Riksdagens Skrifvelse till Fullmäktige i Riksgälds-kontoret, angående Riksgälds-kontorets förvaltning under den tid, som förflutit sedan början af 1872 års riksdag.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 17.)

Efter erhållen del af af Riksdagens sistlidet år församlade Revisorers berättelse, rörande den samma år verkställda granskning af Riksgälds-kontorets tillstånd och förvaltning, har Riksdagen tagit under öfvervägande de omständigheter och förhållanden, hvilka föranledt särskilda yttranden eller framställningar af Revisorerna; och har Riksdagen, i anledning af hvad Revisorerna rörande sagda förvaltning erinrat och föreslagit, fattat följande beslut:

I:o Angående de från Landtränterierna och Öfverståhållare-embetets kansli till Kongl. Statskontoret insända och derifrån till Riksgälds-kontoret öfverlemnade depositionsmedel.

I afseende på dessa inom linien balanserade medel, hvilka vid 1870 års slut uppgingo till 143,769 R:dr 6 öre, föreslogo Riksdagens år 1871 församlade Revisorer, »att nämnda belopp må ur räkenskaperna uteslutas, och att hädanefter till Riksgälds-kontoret inflytande depositionsmedel icke vidare må föras inom linien.» Detta förslag blef af Riksdagen bifallet. Som emellertid från 1870 års slut till den dag, den 20 Mars 1872, då Riksdagen fattade detta beslut, dylika medel till Riksgälds-kontoret influtit, nemligen 2,943 R:dr 71 öre, den 14 Januari 1871 och 243 R:dr 63 öre den 13 Januari 1872, på hvilka medel sagda beslut i anseende

till tiden, hvarunder de levererats, icke torde, strängt tolkadt, efter ordalydelsen, vara tillämpligt, hafva Revisorerna hemställt, att äfven berörda belopp må ur räkenskaperna afskrifvas.

Då med Riksdagens beslut otvetydigt afsågs att medel af ifrågavarande beskaffenhet icke vidare skulle behöfva i Riksgälds-kontorets räkenskaper balanseras, har Revisorernes berörda hemställan blifvit af Riksdagen bifallen.

2:o *Angående dröjsmål med årliga inbetalningarne för åtskilliga från Riksgälds-kontoret utgifna lån.*

Enligt hvad Revisorerna anført, har »vid genomgåendet af Riksgälds-kontorets »fordringar för utgifna lån till vissa bestämda föremål, Revisorernas uppmärksamhet fästats derpå, att årliga återbetalningen å flera af dessa lån blifvit fördröjd »långt utöfver den tid, då den bestämda räntan och amorteringen skolat erläggas, »med anledning hvaraf Revisorerna vid den i berättelsen förut intagna tabellariska »uppgift öfver Riksgälds-kontorets fordringar och öfriga tillgångar fogat noter, in»nehållande de anmärkningar, hvartill hvarje särskildt förhållande syns föranleda»; och hafva Revisorerna i detta afseende hänvisat till dessa noter.

Efter det Fullmäktige, i sitt öfver Revisorernes berättelse afgifna utlåtande, i allmänhet uttalat sig om hvad Revisorerna sålunda anført samt dervid, bland annat, yttrat den åsigt att i de fall då låneinnehafvaren vore skyldig att för det till betalning förfallna, men icke erlagda beloppet godtgöra Riksgälds-kontoret ytterligare ränta från förfalldagen intill dess beloppet blefve inbetaldt, förlust för Riksgälds-kontoret eller minskning i dess af dylika liqvider påräknade tillgångar icke uppkomme genom annuitetsliqvidernas under några dagar eller veckor fördröjda verkställighet, samt att, till följd af de i afseende på beräkandet och bokföringen af räntan å annuiteterna meddelade bestämmelser, den för hvarje låns fulla återbetalning erforderliga, af annuitetens belopp beroende tid icke heller genom den fördröjda inbetalningen blefve förlängd, hafva Fullmäktige punkt för punkt återgifvit och besvarat de uti förenämnda noter af Revisorerna framställda anmärkningar, hvilka afse följande lån, nemligen:

A) *Lånet för biblioteksbyggnaden vid Upsala Akademi.*

I afseende på detta lån hafva Revisorerna anmärkt, att »lånet skulle enligt »förbindelsen blifva slutbetaldt år 1875, men genom liqvidernas fördröjda verkställande har tiden för slutbetalningen blifvit framskjuten och kommer att, med fortsatt afbetalning af 2 procent årligen inträffa först 7 år efter den bestämda tiden.» Vid sådant förhållande hafva Revisorerna ansett »att akademien borde tillhållas »så ordna de återstående inbetalningarne, att lånet blir inom föreskrifven tid »slutbetaldt.»

På grund af hvad Fullmäktige i denna fråga upplyst, har Riksdagen lemnat Revisorernas ifrågavarande framställning utan afseende.

B) *Christinehamns kyrkobyggnadslån.*

Den af Revisorerne i fråga om detta lån gjorda anmärkning att 1871 års inbetalning, hvilken borde ske före samma års slut, verkställdes den 2 Januari 1872, har Riksdagen funnit icke böra till någon åtgärd föranleda.

C) *Lånet för reparationer å Westerås domkyrka.*

Det i afseende å detta lån af Revisorerne anmärkta förhållande att annuiteten för år 1870 blifvit inbetald den 13 Maj 1871 och för år 1871 erlagts den 16 Maj 1872 har Riksdagen, efter tagen kännedom af Fullmäktiges i ämnet meddelade upplysningar, ansett vara nöjaktigt förklaradt.

D) *Lånet för återuppbyggande af den 1846 nedbrunna delen af staden Amål.*

Revisionsberättelsen innehåller den uppgift, att annuiteten för år 1871 å detta lån inbetalades den 23 April 1872. Som likväl, enligt hvad upplyst blifvit, ränte- och kapitalinbetalningen för år 1871 till Riksgälds-kontoret inkom den 15 Januari 1872 och nästpåföljande dag blef insatt på Riksgälds-kontorets räkning i Riksbanken, har Riksdagen funnit den gjorda anmärkningen böra förfalla.

E) *Lånet för uppförande af byggnader på häradshöfdingebostället Målby.*

I anledning af Revisorernes anmärkning att den före hvarje års slut förfallna årliga inbetalningen å detta lån under flera år fördröjts från 3 till 9 månader, samt att afbetalningen för år 1870 verkställdes den 16 Oktober 1871 och 1871 års liqvid den 27 April 1872, hafva Fullmäktige rörande anledningen till det anmärkta dröjsmålet meddelat åtskilliga upplysningar; och har Riksdagen dervid låtit bero.

F) *Lånet för uppmuddring af Ystads hamn.*

Revisorerne hafva i afseende på detta lån erinrat att annuiteten därför under flera år blifvit inbetald först under påföljande året och att sednast den för år 1871 inbetalades den 16 Januari 1872. Denna anmärkning har, på grund af de utaf Fullmäktige lemnade upplysningar, blifvit af Riksdagen ogillad.

G) *Lånet*

G) *Lånet till staden Christianstad för hamnbyggnad vid Åhus.*

I fråga om detta lån hafva Revisorerna anmärkt att inbetalningen därför blifvit verkställd 9 månader efter förfalldagen; hvaremot Fullmäktige upplyst, att de årliga ränte- och amorteringsliqviderna, hvilka, enligt den för lånet afgifna skuldförbindelsens innehåll, bort efter fem års förlopp från slutet af det år lånet blifvit lyftadt årligen erläggas, städse från och med år 1854 blifvit under December månad och således inom föreskrifven tid fullgjorda.

Efter tagen kännedom om den af Fullmäktige lemnade utredning af härmed sammanhängande förhållanden, har Riksdagen funnit den gjorda anmärkningen icke böra till någon åtgärd föranleda.

H) *Lånet till hamnbyggnaden vid Färjestaden på Öland.*

I) *Lånet till staden Strömstad för fullbordande af hamnanläggning.*

K) *Lånet till staden Åmål för hamnbyggnad.*

L) *Lånet till Ronneby köping för Rottne åns upprensning.*

Revisorernes anmärkningar om försenade inbetalningar å dessa 4 lån har Riksdagen, efter tagen kännedom om hvad Fullmäktige i ämnet upplyst, ansett böra lemnas utan afsseende.

M) *Lånen för anläggning af jernväg mellan sjöarne Norra Barken och Wessman.*

Med godkännande af Fullmäktiges förklaring i anledning af Revisorernes erinran att de stadgade inbetalningarne för dessa båda lån i allmänhet icke på föreskrifven tid, utan först senare, influtit, har Riksdagen beslutat att det anmärkta förhållandet icke till någon åtgärd föranleder.

N) *Lånet för anläggande af jernväg mellan Ystad och Eslöf.*

O) *Lånet för anläggning af jernväg mellan Helsingborg och Billeberga station på Landskrona—Eslöfs-banan.*

P) *Lånet för anläggning af jernväg mellan Wexjö och Alfvesta.*

De af Revisorerna framställda anmärkningar om dröjsmål med inbetalningarne för berörda 3:ne lån har Riksdagen ansett böra förfalla.

Q) *Lånet för Uddevalla—Herrljunga-jernvägens anläggande.*

Då i afseende på den anmärkta tidsutdräkten med ränte- och kapitalafbetalningarna å ifrågavarande lån blifvit upplyst att den från år 1871 resterande kapitalafbetalningen och räntan blifvit under Januari—Juni månader 1872 till Riksgäldskontoret fullt inbetald, jemte derå upplupen öfverränta; har Riksdagen härvid låtit bero.

R) *Lånet för rensning af Olandsån inom Stockholms och Upsala län.*

Enär af Fullmäktiges förklaring framgår, att någon försummelse i afseende på detta lån icke kan läggas Fullmäktige eller Kommissariatet till last, har Riksdagen funnit hvad Revisorerna i förevarande fråga anført icke till någon åtgärd föranleda.

S) *Lånet för sänkning af Weselången i Hallands och Elfsborgs län.*

Efter inhemtande af hvad i fråga om inbetalningarna för detta lån blifvit upplyst, har Riksdagen beslutat att den rörande berörda inbetalningar af Revisorerna gjorda anmärkning må förfalla.

T) *Lånet för sänkning af Tåsjön inom Tåsjö socken.*

Då Riksdagen funnit den utredning af förhållandet rörande detta lån, hvilken förekommer i Fullmäktiges utlåtande, fullt nöjaktig, har Riksdagen förklarat att Revisorernes rörande berörde lån gjorda anmärkning bör förfalla.

3:o) *Angående ändring i tiden, inom hvilken Riksgäldskontorets hufvudbok bör vara afslutad och renskrifven.*

Då Riksdagen vid uppgörandet af nytt Reglemente för Riksgäldskontoret blir i tillfälle att taga denna fråga under pröfning, har Riksdagen ansett Revisorernes i detta ämne gjorda framställning nu icke till någon åtgärd föranleda.

4:o) *Angående den vid sednaste riksdag beslutade upplåning mot fyra-procents-obligationer.*

Riksdagen, som funnit hvad af Fullmäktige i denna fråga blifvit anfördt på ett fullt nöjaktigt sätt förklara deras i afseende på 1872 års obligationers försäljning vidtagna åtgärder, har godkänt Fullmäktiges af Revisorerna i detta hänseende klandrade förfaringssätt.

5:o) Angående uppköp för Riksdagens behof af papper m. m.

Då Fullmäktige redan i sistlidne November meddelat sina beslut och föreskrifter om upphandlingen af det papper jemte de skrifmaterialier och andra vanliga effekter, som för Riksdagen erfordras, samt vid samma tillfälle bestämt de terminer då papperet borde aflennas, har Riksdagen vid hvad Fullmäktige sålunda åtgjort låtit bero.

6:o) Angående om- och påbyggnadsarbetena å Riksdagens hus.

I betraktande af omfattningen och beskaffenheten af dessa arbeten, i afseende å hvilka uppgjorda ritningar och kostnadsförslag varit af Öfverintendents-embetet granskade och godkända samt af Riksdagen pröfvade och antagna, har Riksdagen ansett något klander desto mindre böra drabba Fullmäktige för det den förslagsvis beräknade kostnadssumman blifvit öferskriden, som Öfverintendents-embetet förklarar, det arbetena icke lämpligen kunde eller borde verkställas på entreprenad, hvilket jemväl syns följa deraf, att Fullmäktige fått sig uppdraget vidtaga de jemkningar i afseende på rummens inredning m. m., som kunde finnas lämpliga och ändamålsenliga; och som Riksdagen dessutom funnit hvad Fullmäktige i sitt utlåtande anfört nöjaktigt förklara de förhållanden, rörande kostnadsförslagets mindre tillförlitlighet m. m., som af Revisorerna blifvit anförda, har Riksdagen beslutat att Revisorernes i dessa hänseenden gjorda anmärkningar må förfalla.

1:o) Angående lånet till Jemtlands kommunikations-aktiebolag.

Efter tagen kännedom om de åtgärder, som blifvit vidtagna för utredandet af förenämnda bolags konkurs samt indrivandet af Riksgälds-kontorets fordran för det till bolaget utgifna lån, har Riksdagen härvid låtit bero.

8:o) Angående Höganäs stenkolsverk.

Efter fullständigt anförande af de beslut Rikets Ständer vid 1823 samt 1828—1830 års riksdagar fattade, angående afskrifning och öfverlåtelse på intressenterne i Höganäs stenkolsverk af Riksgälds-kontorets fordringar utaf framlidne Generalguvenören Grefve Erik Ruuths sterbhusdelegare samt meddelandet af de upplysningar, Revisorerna genom Fullmäktige erhållit om det sätt, hvarpå de vilkor Rikets Ständer för dessa fordringars afskrifning och öfverlåtelse föreskrifvit, blifvit af Höganäs stenkolsverks bolag fullgjorda, hafva Revisorerna anmält, att den förbindelse, hvarigenom nya bolaget för nämnda stenkolsverk enligt Rikets Ständers beslut skulle åtaga och utfästa sig att, när stenkolsverket lemnade en utdelningsvinst af åtta procent och deröfver, erlægga till staten en viss, efter denna vinstut-

delnings belopp lämpad andel deraf, icke kunnat för Revisorerna företes vid de af dem hos Riksgälds-kontorets Fullmäktige och Kommissariat anställda inventeringar, samt att berörde förbindelse ej heller sedermera, oaktadt företagna efterforskningar, kunnat tillrättafås och, på sätt i härom till Fullmäktige aflåten skrifvelse begärts, Revisorerna tillhandahållas.

Ehuru, enligt hvad upplyst blifvit, ofvan omförmälda förbindelse icke förnyats under de mera än 40 år, som förflutit sedan densamma utfärdades, samt det alltså synes, som skulle densamma, äfven om den återfunnes, sakna allt värde, anser dock Riksdagen, att då, enligt Fullmäktiges protokoll för den 20 Maj 1829, såväl det gamla som nya bolaget enhälligt förklarar, att de inginge på de af Rikets Ständer uti Stats-Utskottets protokollsutdrag för den 8 April samma år fastställda vilkor, hvilket förhållande derjemte blifvit bekräftadt af en uti protokollet intagen och bland handlingarne i original befintlig skrift, undertecknad af intressenterne i gamla bolaget, denna mellan Riksgälds-kontoret, å statens vägnar, samt förenämnda bolag träffade öfverenskommelse utgör ett så beskaffadt ömsesidigt aftal, som hvarken är underkastadt preskription eller kan af endera kontrahenten ensidigt brytas; och har Riksdagen på sådan grund beslutat uppdraga åt Fullmäktige att vidtaga de åtgärder, som må finnas af behovet påkallade, dels för bevakande af de rättigheter, hvilka tillkomma staten, på grund af de utaf Rikets Ständer år 1829 fastställda och af Höganäs stenkolsverks bolag antagna vilkor för tillgodonjutande af vissa, bemälda bolag då tillförsäkrade fördelar, dels för att förmå Höganäs stenkolsverks bolag att noggrannt fullgöra sina i ofvanberörda hänseende åliggande förbindelse till staten.

9:o) *Angående Strömsholms nya kanal.*

Då Riksdagen delar Revisorernas åsigt om behovet att erhålla nödiga uppgifter öfver Strömsholms nya kanalbolags såväl inkomster och utgifter, under de år revisionen af bolagets räkenskaper och förvaltning omfattar, som öfver bolagets tillgångar och skulder vid slutet af hvart och ett af samma år, har Riksdagen beslutat, det Fullmäktige skola jemna, den revisör, som af dem utses att deltaga i granskningen af nämnde bolags förvaltning och räkenskaper, nödiga föreskrifter om meddelandet af alla de uppgifter, som må anses nödiga för att kunna bedöma det sätt, hvorpå bolaget fullgör sina förbindelser till det allmänna.

10:e) *Angående Dalslands kanal-aktiebolag.*

Då ifrågavarande ärende är beroende på Fullmäktiges handläggning, har Riksdagen dervid låtit bero.

11:o) *Angående Hudiksvalls jernvägs-aktiebolag.*

Enär bolagets reservfond, som vid 1871 års början utgjorde 52,079 R:dr 18 öre och af 1871 års vinst fått sig tillgodofördt ett belopp af 10,000 R:dr, likväl vid årets slut, till följd deraf att utaf fonden användts 14,291 R:dr 21 öre till in-köp af ett lokomotiv, nedgått till 47,787 R:dr 97 öre, hafva Revisorerne anmärkt, att reservfonden syntes icke vara afsedd att användas för utgifter af dylik beskaffenhet.

På grund af hvad bolagets direktion i dess afgifna förklaring anført, har Riksdagen beslutat att den gjorda anmärkningen må förfalla.

12:o) *Ystad—Eslöfs jernvägs-aktiebolag.*

Till svar å Revisorernes anmärkning att, oaktadt bolagets räkenskaper till och med år 1871 utvisade en behållning af 138,031 R:dr 71 öre, ingen reservfond för jernvägens framtida underhåll blifvit bildad, har bolagets direktion uti sin afgifna förklaring meddelat sådana upplysningar, att Riksdagen ansett Revisorernes framställning icke må till någon åtgärd föranleda.

13:o) *Helsingborg—Landskrona—Eslöfs (Helsingborgs—Billeberga) jernvägs-aktiebolag.*

På grund af åtskilliga uppgifna förhållanden hafva Revisorerne hemställt, att Riksdagen måtte hos Kongl. Maj:t anhålla om åtgärders vidtagande för att förmå Helsingborg—Landskrona—Eslöfs jernvägs-aktiebolag, som beslutat utdelning till aktieegarne af 1870 och 1871 års inkomster, oaktadt dessa intetdera året skola uppgått till det belopp, som ansetts motsvara banans och materielens slitning, att antingen till reservfonden afsätta såväl behållningen från år 1867, som ett mot aktieutdelningarne för åren 1870 och 1871 svarande belopp, jemte ränta derå, eller ock att, i öfverensstämmelse med direktionens till Kongl. Maj:t ingifna förklaring och flertalets af sednaste jernvägsrevisorer yrkande, den s. k. byggnadsbesparingsfonden må till reservfonden öfverföras.

Med afseende å hvad af bolagets direktion i dess afgifna förklaring anförts samt hvad i öfrigt i detta ämne blifvit upplyst, har Riksdagen beslutat att Revisorernes ifrågavarande framställningar icke skola till någon åtgärd föranleda.

och förklarade

14:o) *Angående ^(C. O. N. 1870) Hjelmsjö kanal- och slussverk.*

Det af Revisorerne väckta förslag, att statens ombud i styrelsen för Hjelmsjö kanal- och slussverk måtte få sig ålagdt att årligen afgifva sådan berättelse, att deraf kunde inhämtas bolagets ställning samt huruvida bolaget fullgör sina förbindelser till det allmänna, äfvensom att ett exemplar af denna berättelse måtte öfverlemnas till Fullmäktige i Riksgäldskontoret, för att vara för Riksdagens Revi-

sorer tillgängligt, har Riksdagen, efter öfvervägande af härvid förekommande förhållanden, ansett böra förfalla.

15:o) *Angående ansvarsfrihet för Riksgälds-kontorets styrelse.*

Då Riksdagen funnit att Fullmäktige med nit och omsorg uppfyllt sitt viktiga och ansvarsfulla kall, har Riksdagen tillerkänt Fullmäktige full ansvarsfrihet för alla beslut och åtgärder, som finnas antecknade uti deras protokoll från den 19 Januari 1872 till och med den 23 sistlidne Januari.

Stockholm den 26 Mars 1873.

N:o 11.

Uppläst och godkänd i Första Kammaren den 9 April 1873.
 — — — — Andra Kammaren den 9 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående beräkning af allmänna vägars längd efter hela mil och tiondedels mil samt om resekostnadsersättningars bestämmande efter samma grund.

(Andra Kammarrens Fjerde Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 2 och Första Kammarrens Första Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 3).

S. A. K.

Med anledning af de olägenheter, som uppkomme deraf att uti de vid gästgifverierna befintliga dagböcker skjutshållens längd finnes upptagen och beräknad